

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4382/2022
12.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бошко Ковачевић, адвокат из ..., против тужених АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља, чији је пуномоћник Божо Марковић, адвокат из ... и „Kodeks TS & JM“ ДОО Жабаль, кога заступа Милан Караћ, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 485/22 од 25.05.2022. године, у седници већа одржаној 12.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 485/22 од 25.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 142/2020 од 03.11.2021. године, примарни тужбени захтев тужиоца делимично је усвојен (став први изреке). Обавезан је тужени АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља и тужени „Kodeks TS & JM“ ДОО Жабаль да солидарно исплате тужиоцу АА на име накнаде штете у периоду од 11.06.2014. године до 01.04.2021. године у виду изгубљене зараде укупан износ од 355.203,49 динара са каматом у висини законске затезне камате почев од доспелости сваке месечне рате па до исплате, како је ближе наведено у изреци првостепене пресуде (став други изреке). Део износа од 355.203,49 динара до тражених 404.878,17 динара на име изгубљене накнаде зараде је одбијен (став трећи изреке). Обавезани су тужени да солидарно исплаћују тужиоцу на име ренте за будући период почев од 01.04.2021. године до 31.05.2036. године месечни износ од 39.716,00 динара због губитка професионалне – специфичне радне способности од 70%) доспеле рате одједном, са каматом почев од доспелости сваке месечне рате до исплате, а убудуће од 01. до 05. у месецу за претходни месец, са каматом од дана доспелости сваке месечне рате до исплате, на текући рачун тужиоца (став четврти изреке). Обавезани су тужени да тужиоцу накнаде трошкове поступка у износу од 1.117.500,00 динара са каматом од извршности до исплате (став пети изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 485/22 од 25.05.2022. године, делимично је преиначено решење садржано у пресуди Вишег суда у Новом Саду П 142/2020 од 03.11.2021. године и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 929.685,14 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате у односу на тужену АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља (став први изреке). У преосталом делу одбијена је жалба и потврђена првостепена пресуда у побијаном усвајајућем делу у односу на тужену АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља (став други изреке). Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка (став трећи изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља је благовремено, преко пуномоћника, изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП.

Испитујући правноснажну пресуду донету у другом степену у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. истог Закона, због којих се може изјавити ревизија.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац рођен ...1971. године има завршену основну школу, по занимању је неквалификовани радник. Тужилац би дана ...2036. године требало да наврши 65 година живота. У временском периоду од 20.04.2010. године до 28.08.2013. године тужилац је обављао послове код туженог АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља фактички радећи као радник у ... и то по основу више закључених уговора о обављању привремених и повремених послова. Тужилац је за временски период од 20.04.2010. године до 02.05.2012. године уговоре о обављању привремених и повремених послова закључивао са туженим АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља који је тим уговорима тужиоца непосредно радно ангажовала за сопствене потребе, док је у периоду од 03.05.2012. године па надаље тужилац уговоре о обављању привремених и повремених послова закључио са туженим „Kodeks TS & JM“ ДОО Жабља, Закљученим уговорима о обављању привремених и повремених послова било је уговорено да ће тужилац у АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља обављати разне послове, али је фактички најчешће обављао послове ... у ... и све остале послове које је требало обавити у ..., као и изван До повређивања је дошло у моменту када је тужиоца, на улазу у силос, греда која је била укључена и која је баш у том тренутку пролазила поред улаза повукла увлачећи му најпре ногу, а затим и цело тело према унутрашњости силоса, након чега су му у помоћ притекли остали радници.

Тужилац је претрпео тешке телесне повреде у виду: нагњечења левог препонског предела и предела левог кука, масивни ретропериреални карлични крвни подлив, крвни подлив левог бочног слабинског мишића и крвни подлив леве препонске регије, а заостале су следеће последице: дубока венска тромбоза леве ноге која је захватила све магистралне венске крвне судове: бедерну, бутну, натколону и потколоне вене, секундарни лимфни оток леве ноге, оштећење функције бутног и другог

лишњачког нерва (парализа нерва) и функције мишића леве ноге које ови нерви оживчавају. Због заосталих последица тужилац није способан за послове при чијем ходању је потребно дужевремено стајање, дужевремено ходање, учестало ходање на краћим растојањима, учестало савладавање архитектонских препрека, рад на висини, коришћење мердевина и скела, пењање на или у возила, радне машине, прикључна возила, рад који укључује принудне положаје тела чучење и клечање, рад на клизавим неравним и трошним подлогама, тежи физички рад, да подиже и носи терет тежак 5 килограма у једном акту или да вуче или да гура терете веће од 10 килограма, рад у лошим климатским условима, рад при коме учестало постоји могућност повређивања. Због последице предметне повреде код тужиоца постоји трајни губитак 100% умањење професионалне специфичне радне способности за рад на пословима физичког радника. Код тужиоца, због последица предметне повреде постоји умањење опште радне способности од 46%. Тужилац је способан да обавља послове неквалификованог радника уз наведена ограничења која би представљали уз промену положаја тела наизменично седењем и стојењем положају у повољним микроклиматским условима, као што су на пример послови порттира или чувара, радника на паковању мањих и лакших производа, радника на склапању мање сложених производа, радника на фотокопиру, интерног курира.

Тужилац је у АД Фабрика шећера „Шајкашка“ из Жабља у последња три месеца пре повређивања осварио зараду од 39.319,00 динара за јун, за јул месец 44.591,00 динар и 42.406,00 динара за август (просечно по сату 246,71 динар), а накнада тужиоца у последња три месеца до повређивања је била већа од просечне нето зараде неквалификованог радника у целом том периоду. Разлика између просечне зараде неквалификованог радника према подацима Републичког завода за статистику и остварених примања тужиоца у периоду од 11.06.2014. године до 31.03.2021. године износи укупно 404.878,17 динара са затезном каматом на појединачне месечне износе како је то наведено на страни 13 и 14 првостепене пресуде. Правноснажном пресудом Вишег суда у Новом Саду П 280/2016 од 13.06.2018. године обавезани су тужени да тужиоцу на име изгубљене накнаде зараде за период од 11.06.2014. године до 30.09.2019. године солидарно исплате износ од 49.674,48 динара са законском затезном каматом на појединачне месечне износе. Разлика између просечне зараде неквалификованог радника према подацима Републичког завода за статистику и остварених примања тужиоца у периоду од 11.06.2014. године до 31.03.2021. године у укупном износу од 404.878,17 динара и износа који је тужиоцу већ досуђен на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 11.06.2014. до 30.09.2019. године од 49.674,48 динара износи укупно 355.203,49 динара. Месечни износ ренте почев од 01.04.2021. године у висини просечне зараде неквалификованог радника узимајући у обзир губитак професионалне радне способности 100% износи 39.924,00 динара месечно.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиоца и одлучили уз јасне и потпуне разлоге које прихвата и ревизијски суд, па стога наводи подносиоца ревизије о погрешној примени материјалног права нису основани.

Према члану 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...32/13) ако запослени претрпи повреду или штету на раду и у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету, у складу са законом и општим актом. Из ове законске норме произилази да послодавац одговара за штету коју запослени претрпи на раду и у вези

са радом, по општим начелима одговорности, а основ за накнаду штете због повреде права запосленог је претпостављена кривица послодавца. Услови одговорности су да је запослени претрепео штету, да је штета проузрокована на раду или у вези са радом и да не постоје разлози за искључење одговорности послодавца. Правилно је другостепени суд рад тужиоца квалификовао као фактички рад, јер је обављан противно одредби члана 197. Закона о раду.

У конкретном случају тужилац је, испуњавајући своје радне задатке, ушао у силос и на улазу га је повукла греда, која је пролазила поред улаза. Дакле, покретна греда у силосу је опасна ствар, која је повредила тужиоца док је испуњавао радни задатак. У наведеном се огледа узрочно последична веза између опасне ствари и настале штете, а како је тужени власник опасне ствари, то његова одговорност постоји на основу одредбе члана 173.и 174.ЗОО, а тужени свакако није доказао да штета потиче из неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло избећи, предвидети или отклонити (како је то већ утврђено правноснажном пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2097/2013 од 02.02.2016. године).

Правилном применом материјалног права, и то одредаба чланова 188. и 195. ЗОО, нижестепени судови су закључили да тужилац услед губитка специфичне радне способности за обављање послова физичког радника од 100%, има право на изгубљену зараду и ренту у висини зараде коју је остваривао док је радио до остваривања права на пензију. Наведено из разлога што су описани послови једини послови које је тужилац поред свог степена образовања могао да обавља.

Из свега изнетог одлучено је као у изреци на основу одредбе члана 414. став 1 ЗПП.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**